

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. An, & quale peccatum sit, si quis in motibus venereis ita negativè se
habeat, ut neque consentiat, neque positivè resistat, sed quasi permissivè
se habeat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

ad illam ordinatur, estque quaedam illius inchoatio. Quae proinde delectatio non sumit suam bonitatem, vel malitiam ex objecto tempore matrimonii, quod quidem bonum est, sed ex oppositione, quam de praesenti habet, cum virtute castitatis, ut dictum est.

Et Confirm. quia sicut externa delectatio venerea, quam constans matrimonium minime honestat, est lethalis; ita interna, quae ejusdem est rationis; ejus quippe malitia, aut bonitas aestimanda non est ex copula futura, sed ex praesenti, ad quam tendit, & cujus est inchoatio. Unde

Ad fundamenta contraria R. ad 1. patet responsio ex dictis, eam scilicet delectationem non esse de objecto licito, quia ea delectatio sensitiva cum praesenti commotione non respicit copulam tanquam futuram, sed tanquam praesentem, quae tunc est illicita.

Ad 2. Colligitur iterum responsio ex dictis, scilicet, conjugibus licitam esse copulam praesentem, quam delectatio illa respicit, & ideo eis licitam esse etiam delectationem; secus se res habet in sponsis de futuro,

Ad 3. R. aliquas esse res, quae habent deformitatem secundum eam rationem, secundum quam delectant, dum absens est condi-

R. P. Leonardelli Soc. Jesu.

tio, ut sunt venereae, quia talis delectatio tendit ad concubitum praesentem; hoc autem non contingit in aliis rebus non habentibus ejusmodi deformitatem secundum rationem, quam delectant, qualis etiam est distributio pecuniae alienae sub ea conditione, auferente omnem malitiam ab objecto.

Ad 3. Q. Nota voluntatem dupliciter consentire posse delectationi appetitus sensitivi, seu pravis naturae motibus. Primum illos expressè appetendo, & in illis se se delectando, & de hac voluntate nemo dubitat, peccatum esse mortale. Secundò consentire posse tacitè, & virtualiter quatenus non reprimit, neque coërcet, cum possit; & de hac voluntate controversatur, an sufficiat, ut pravi motus appetitus sensitivi sint peccata mortalia, si non reprimantur positivè, seu si voluntas neque reprimat, neque acceptet delectationem, sed negativè solum se habeat eos permittendo, secluso etiam consensu in delectationem. Ubi

Prima sententia affirmat, nisi justa causa excuset, culpam esse lethalem, etiam cessante consensu periculo, si ejusmodi turpes motus non reprimantur positivè, saltem per actum simplicis displicentiae, qui quamvis sit inefficax ad impediendam delecta-

Yyy

cta-

stationem, saltem sit certò efficax ad cohibendam voluntatem, ne in illam delectationem consentiat. Ita Vasq. 1. 2. D. 108. c. 2. D. Anton. p. 2. tit. 5. c. 1. §. 5. Medina q. 74. a. 5. & 6. Sayrus l. 8. cap. 7. Petr. Ledesm. 2. p. Summ. c. 27. Cordub. l. 1. c. 23. dub. 11. Less. l. 4. c. 3. n. 117. Azor tom. 1. l. 4. c. 6. q. 7. & c. 21. q. 5. Arriag. d. 46. n. 26. Amicus D. 17. n. 284. Platel. n. 236. Tanner. D. 4. q. 8. dub. 4. Valentia 1. 2. D. 6. q. 4. p. 3. dicens communiter receptam. Rationem dant, quia voluntas tenetur regere appetitum sensitivum, & omnes alias potentias, ne pugnent contra rationem, saltem quando absque magna difficultate potest, cum sit domina, & Regina potentiarum constituta: ergo cum tales pravi motus appetitûs sensitivi sint deordinatio quædam contra rectam rationem, si se, non opponat resistendo, non satisfacit suæ obligationi, cumque sit materia gravis, graviter delinquet.

2. Quia si voluntas in ejusmodi motus expressè consentiret, juxta omnes peccaret graviter: ergo etiam peccabit, si virtualiter consentiat, quia consensus tacitus, & expressus pro eodem reputantur, ex l. de de quibus, ff. de legibus, & l. cum quid, ff. si certum petatur. Unde omittere

resistentiam, & displicentiam circa tales motus esset, inquit Oviedo t. 6. contrav. 4. p. 3. æquivalenter velle illos, quod utique est mortale. Accedit quòd vix distingui possit, an voluntas se negativè habeat, anue positivè consentiat; nam cum appetitus secum trahat voluntatem, difficilè est discernere, consentiente appetitu, voluntatem non consentire; delectatio enim sensûs in voluntatem derivatur, sicut cognitio sensûs in intellectum, atque ita per quamdam consensionem cum illo delectetur, ut adeò nunquam, vel rarò accidat, voluntatem se negativè habere, dum appetitus sensitivus delectatur.

3. Quia velle hos motus, & delectationes inde consurgentes ideò est peccatum lethale, quia hæ delectationes sunt initium, & causa pollutionis, vel coitûs: atqui sive causa apponatur expressè, sive tantum interpretativè, eodem modo sunt initium, & causa pollutionis, vel coitûs: ergo eodem modo erunt peccata; cum consensus interpretativus sit verus consensus.

Secunda sententia docet per se loquendo non peccare mortaliter voluntatem, quæ non reprimat hos turpes motus, sed merè negativè se habet, illos per-

mit-

mittendo, dummodo is, qui illos patitur, experiatur in se tam firmum non consentiendi propositum, ut periculo consensûs minimè exponatur, & idcirco eos reprimere non curet.

Ita sentiunt complures cum Cajetano 1. 2. q. 74. a. 3. & in Sum. V. delectatio, Navar. c. 11. n. 9. & c. 16. n. 9. Soto in 4. d. 12. q. 1. a. 7. Adrian. in 4. q. 5. Armill. V. cogitatio, Conrad. q. 74. a. 4. Tolet. Gorsion, Graff. Angl. aliique, quorum sententiam communiorem vocat Sanch. l. 1. c. 2. n. 13. & probabiliorem Palao tr. 2. D. 2. §. 5. n. 3. Ratio potissima hujus sententiæ est, quia cum ejusmodi motus ob corruptionem naturæ facillimè, & frequentissimè oriantur naturaliter, ita ut omnes coërcere sit impossibile, aliquos difficillimum, non est credendum de divina bonitate salutem æternam hominum his periculis exposuisse, quibus esset exposita, si, cum natura sit in malum proclivis, tenerentur homines non solum non admittere hos motus, sed eos naturaliter subortos etiam reprimere, & coërcere sub gravi obligatione. 2. Quia non tenemur ejusmodi motus præcavere sub gravi obligatione, aliàs peccaret mortaliter, qui non evitat causas, ex quibus cognoscit ejusmodi motus pravae insurgere; si enim postquam excitati sunt, tenemur

illos sub tanta obligatione reprimere, & coërcere, à fortiori tenebimur sub eadem obligatione impedire, ne excitentur. Atque adeò tenebitur quis sub mortali scēminam v. g. non alloqui, non aspicere, aliique similia omittere, quæ etiam juxta Patronos sententiæ oppositæ vel bona sunt, vel solum venialia.

Unde ad argumenta contrariæ sententiæ respondent.

Ad primum, satis esse appetitum ita gubernari à voluntate, ut ipsa in ejus actus inordinatos non consentiat.

Ad 2. Admittunt quidem idem esse judicium taciti, & expressi in contractibus propter præsumptum consentum; negant autem in peccatis; nunquam enim licet tibi aliorum peccata velle; licet tamen quandoque illa non impedire, & Deus peccata permittit, non tamen illa vult. Quare consensus hic tacitus, qui solum est permissio, non est propriè dicendus consensus voluntatis; cum hæc, quantum est de se, illos non velit; neque consensus virtualis, aut interpretativus, quia hic consensus colligitur ex animo formali, qui tamen est non consentiendi.

Ad 3. Concedunt, velle hos turpes motus, illósque procurare,

Y y 2

rare, peccatum esse mortale, quia initium sunt, & causa pollutionis; negant tamen eos permittere esse mortale, quia aliud est velle causam pollutionis, aliud illam à natura proventem permittere; qui enim permittit causam pollutionis à natura proventem, non dicitur illius causa: at qui illam vult, causa illius est.

495 Hæc ultima sententia quatenus negat, peccatum esse mortale non resistere, speculativè loquendo videtur probabilior; practicè tamen tenenda est opposita, uti notat etiam Sanch. quando post plenam deliberationem nullus actus contrarius est in voluntate, nec quidem displicentiæ talis, quæ licet sit inefficax ad reprimendum appetitum, sit tamen efficax ad cohibendum liberum voluntatis consensum; tum quia aliàs voluntas terè semper exponitur proximo periculo consensûs; vel pollutionis; non enim usque adeò homo voluntati prædominatur, ut absque omni periculo circa objectum rectè cognitum, & vehementer alliciens, omnem actum suspendere valeat, quamdiu appetitus delectatione afficitur: Tum quia quando quis potest facilè resistere positivè (v. g. convertendo cogitationes ad aliud objectum, aut magis attendendo ad id, quod agit, aut actum

displicentiæ eliciendo &c.) qui id facere omittit, convincitur non illibenter habere tales motus, essetque de se nimia fiducia, & præsumptio, inquit Sanch. l. c. credere tunc non adesse formale periculum consentiendi in delectationem, ac proinde, Deo in superbæ pœnam id permittente, certior lapsus sperari possit. Tum denique quia opposita sententia aperit viam magnæ libertati conscientiarum, & animarum periculis; quàm enim facilè est, ut quisque sibi persuadeat nullum adesse periculum peculiare consentiendi positivè, quando minimè abest. Aque adeò etiam ex eo in praxi tenenda est sententia, quæ aliquam requirit resistentiam, quòd etiam plerique ex adversariis dicant, tunc non resistere peccatum esse veniale, ut videre est apud Palaum l. c. & Sanch. & quamvis materia hîc sit de se gravis, attamen non resistere positivè habet uti levis negligentia circa illam, vel tepidè resistere tentationi.

Notat autem hîc Bonæ-spei cum aliis *d. 10. n. 26.* si ejusmodi motus sint leves, meliùs esse contemnere sine positiva resistentia, & facere id, quod aliàs fecisset, quia tunc non est facile periculum consensûs, & communiter magis crescunt ejusmodi motus, si adhibeatur reflexa resistentia,

tia, quia ubi major est sollicitudo, imaginatio magis defigitur in tali objecto, per imaginationem autem maximè augentur.

Dixi suprà absque rationabili & justa causa; nam si ob causam necessariam, vel utilem tibi aut alteri non reprimis ejusmodi motus, quales sunt audire confessio-

nes, legere, & Studere, equitare, timor incidendi in turpiores delectationes, vehementioris, ac urgentioris tentationis &c. nullum peccatum committis, modò absit periculum consensùs, ut notant Azor, Salas, Sanch. Palao, Vasque & alii citati.

CASUS LXXXV.

De pollutione nocturna in vigilia reprimenda &c.

Fabronius nobilis vir comedens quosdam cibos calidos, & certo situ accumbens in lecto incidit non nunquam in pollutionem in somnis, quam, dum evigilat, non reprimat, sed permittit. Non nunquam de ea in somnis habita etiam gaudet, aut eam in somno evenientem desiderat.

QUÆR. I. An pollutio, qua incipit in somnis, sit sub gravi obligatione in vigilia reprimenda?

QUÆR. II. An Fabronius abstinere debeat ab ejusmodi cibis, & taliter accumbendi situm mutare?

QUÆR. III. An peccatum mortale sit desiderare pollutionem in somnis, & de ea in somnis habita gaudere?

496 AD I. Q. An pollutio in somnis coepta sit sub gravi obligatione in vigilia reprimenda? Respondet Toletus l. 5. cap. 13, cum pollutio incipit in som-

nis, ita ut effusio seminis partim fiat in somno, partim in vigilia, peccatum esse veniale, si homo habeat aliquem rationis usum, & potestatem se cohibendi, saltem imper-